

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
Протокол № 4 від 05.04.2016 р.
Голова Приймальної комісії
В.О. Огнев'юк

ПРОГРАМА

фахового випробування з хореографії

Галузь знань:
Спеціальність:

02 Культура і мистецтво
024 Хореографія

Освітній рівень другий:
На базі ОКР:

магістерський
«Бакалавр»

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО і ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри хореографії
Протокол від 03.02.2016 №6

Зав. кафедри Т.А.Медвідь

Пояснювальна записка

Фахове випробування з хореографії передбачає перевірку теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів спеціальності 024 «Хореографія» освітнього рівня другого магістерського.

Фахове випробування для вступників на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має комплексний характер, включає питання з різних розділів хореографії, які дозволяють уявити цілісність та системність теоретичних знань абітурієнтів, а також ряд практичних завдань з фахових дисциплін, які дають можливість виявити ступінь сформованості творчих вмінь та навичок вступників.

Фахове випробування складається з наступних частин:

1. **Теоретична частина** включає базові питання з мистецтва балетмейстера, методики роботи з хореографічним колективом, історії хореографічного мистецтва, теорії і методики класичного танцю, теорії і методики сучасного танцю, теорії і методики народно сценічного танцю.
2. **Практична частина:**
 - 1) Створення комбінації класичного танцю біля опори чи на середині зали;
 - 2) Створення танцювальної комбінації сучасного танцю;
 - 3) Імпровізація на задану тему;
 - 4) Виконання сольного етюду, підготовленого заздалегідь самостійно.

При виконанні теоретичних та практичних завдань на фаховому випробуванні абітурієнти повинні показати:

1. ґрунтовні фахові знання,
2. рівень практичної мистецької підготовки,
3. здібності творчого, педагогічного та наукового мислення,
4. високий рівень особистої творчої майстерності,

Абітурієнти повинні **знати**:

- систему формування і розвитку класичного танцю;
- особливості стилів та напрямів сучасної хореографії;
- витоки та особливості народного хореографічного мистецтва;
- вимоги до підбору музичного супроводу занять з хореографії;
- складові частини уроків з хореографічних дисциплін та послідовність вправ екзерсису;
- процес становлення світового хореографічного мистецтва;
- основні вимоги та виразні засоби танцю.

вміти:

- орієнтуватися в сучасних напрямках хореографічного мистецтва;
- виконувати та складати комбінації екзерсису біля станка, на середині зали та allegro класичного та сучасного танців;
- логічно побудувати комбінації та етюди;
- співвідносити метро-ритмічні особливості руху та музики;
- достовірно і виразно виконувати рухи відповідно стилістичним особливостям танцю.

ВИМОГИ ДО АБІТУРІЄНТІВ НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ З ХОРЕОГРАФІЇ

Абітурієнт повинен:

- 1) **надати** довідку про стан здоров'я, що засвідчує здатність особи переносити підвищене фізичне навантаження;
- 2) **мати**
 - тренувальну форму;
 - м'яке та жорстке танцювальне взуття;
 - музичний матеріал (фонограму), **записаний** на флеш-носій або CD для забезпечення музичного супроводу, який необхідний для танцювального етюду, підготовленого абітурієнтом.
- 3) **володіти:**
 - практичним досвідом складання танцювальних комбінацій;
 - технікою та методикою виконання танцювальних рухів;
 - манерою виконання;
 - почуттям ритму;
 - індивідуальною майстерністю (виконанням трюків, елементів підвищеної складності тощо).
- 4) **продемонструвати** аналітичні, творчі та хореографічні здібності, відповідні фізичні дані;
- 5) **знати** методику виконання рухів класичного та сучасного танцю, закони драматургії, принципи роботи балетмейстера, термінологію хореографічного мистецтва, історію хореографічного мистецтва, методику роботи з хореографічним колективом.
- 6) **уміти** методично грамотно та логічно складати, виконувати та пояснювати танцювальні комбінації біля опори та на середині зали з класичного та сучасного танцю; відтворювати стилістичні особливості хореографічного напрямку під час виконання елементів, фігур, танцювальних з'єднань та композицій класичного, сучасного танців; створювати яскраві образи та цікаві комбінації рухів під час танцювальної імпровізації; розв'язувати практичні задачі педагогічної діяльності вчителя-хореографа, балетмейстера-постановника

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Мета: виявити теоретико-методичну обізнаність абітурієнтів, їх аналітичні здібності, зрілість міркувань відповідно до наступних вимог:

Знати:

- аспекти становлення хореографічного мистецтва, його еволюцію від найпростіших форм до сучасного рівня
- цілі і завдання, зміст, організацію, форми і методи хореографічно-естетичного виховання та освіти
- форми і методи роботи з дитячим хореографічним колективом
- основи педагогічно-хореографічної діяльності методика підготовки і проведення уроку з хореографічних дисциплін
- основні принципи роботи балетмейстера-постановника, балетмейстера-педагога
- конструктивні особливості музичного супроводу до уроку та хореографічного твору
- вплив творчості композиторів різних епох на розвиток хореографічного мистецтва

Вміти:

- розкрити основні проблеми закономірності формування і розвитку знань, умінь і навичок, задатків і здібностей учня
- знаходити вірні педагогічні рішення при проведенні класних, позакласних та факультативних занять з хореографії, занять в творчих хореографічних колективах
- складати репертуар відповідно до вікових особливостей членів хореографічного колективу.

Абітурієнт готує відповіді за розділами:

1. мистецтво балетмейстера,
2. методика роботи з хореографічним колективом,
3. історія хореографічного мистецтва,
4. теорія і методика класичного танцю,
5. теорія і методика сучасного танцю,
6. теорія і методика народносценічного танцю.

Відповідь абітурієнта повинна бути змістовною, чіткою, логічною, носити аналітичний характер. За необхідності, екзаменатор може поставити додаткове запитання.

Перелік питань

Теорія та методика викладання класичного танцю

Виникнення та становлення школи класичного танцю. Розвиток та збагачення теорії і методики викладання класичного танцю. Виразні засоби класичного танцю. Основні вимоги класичного танцю: постава та її значення в класичному танці, танцювальний крок; виворітність та її естетичні функції; апломб у класичному танці; plie у класичному танці; м'якість ніг та гнучкість тулуба, як засіб виразності класичного танцю. Розвиток виконавської майстерності на уроках класичного танцю, акторська майстерність та її використання на уроках класичного танцю, творча уява та

емоційне наповнення рухів, з'єднання музичних образів з пластичними. Методика вивчення вправ класичного танцю в розвитку. Позиції рук, позиції ніг. Plie. Releve на півпальцях. Група battements. Вправи rond de jambe. Port de bras. Малі пози. Великі пози. Танцювальні кроки. Групи стрибків: з двох ніг на дві ноги, з двох ніг на одну, з однієї на дві, на одній нозі, з однієї на другу. Заноски (batteries). Повороти на підлозі. Пози в поворотах. Танцювальні кроки в повороті. Піруети (les pirouettes): малі, напівпіруети, великі, великі напівпіруети. Стрибки з поворотами, тури повітряні. Структура уроку класичного танцю. Особливості побудови екзерсису біля станка та на середині зали. Задачі уроку класичного танцю. Термінологія класичного танцю. Послідовність виконання екзерсису. Частини уроку та їх тривалість. Розвиток музичності. Музичний супровід уроку. Підготовча робота педагога класичного танцю до уроку. Значення програми, визначення змісту занять, план-конспект уроку. Методика складання комбінацій екзерсису, allegro. Педагогічний досвід видатних викладачів класичного танцю.

Теорія та методика народносценічного танцю

Джерела виникнення хореографічного мистецтва. Хореографічна лексика, характерна для різних народів в її історично-еволюційному розвитку; лексичні особливості, манера та стиль виконання національних рухів. Достовірність характеру танцю та засобу виразності при створенні художнього образу. Основні положення рук, ніг, розташування танцюристів у масових і парних національних танцях. Розміщення виконавця на площині, точки зали, напрямки руху, основні поняття щодо роботи біля опори. Групи вправ народно-сценічного танцю: вправи на присідання, вправи на розвиток рухливості ступні колообертальні та обертальні вправи, вправи на м'яке розкривання ноги, вправи на розвиток кроку та інерції руху, дріботіння, дрібні вистукування, технічні вправи, оберти, стрибки з елементами акробатики, вправи на перегинання корпусу. Особливості побудови екзерсису народно-сценічного танцю. Методика підготовки та проведення уроку з народно-сценічного танцю. Структура занять. Характеристика стилю та манери виконання рухів, лексичних угруповань, основні положення рук, голови, постави в російському, молдавському, білоруському, польському, угорському, італійському, іспанському танцях. Академізм польського, угорського, іспанського танців. Взаємозв'язок та відмінність екзерсису народно-сценічного та класичного танців. Види хореографічного мистецтва. Танцювальні жанри та форми. Класифікація танців. Народний танець і музика. Розвиток народного хореографічного мистецтва України. Творчість видатних діячів українського хореографічного мистецтва. Балетмейстери: П.Вірський, К.Балог, М.Вантух, А.Кривохижа, В.Петрик, Д.Ластівка, К.Василенко, Г.Клоков, Ярослав та Васелина Чепорчук. Педагоги українського народно-сценічного танцю: Є.Зайцев, О.Колосок, В.Зубатов. Різновиди форм танцювальних колективів України: ансамблі пісні та танцю, танцювальні групи народних хорів, ансамблі народного танцю. Взаємозв'язок та відмінність сценічного та фольклорного танців. Взаємозв'язок та взаємовплив лексики українського народного танцю та лексики танців іноетнічного населення України. Збагачення українського народно-сценічного танцю формотворчими елементами класичного танцю у постановках П.Вірського.

Методика роботи з хореографічним колективом.

Цілі та завдання курсу. Класифікація хореографічних колективів. Види

діяльності керівника хореографічного колективу. Соціально-педагогічні функції дитячого хореографічного колективу, його організація та створення. Методи та засоби створення дитячого хореографічного колективу. Види та форми дитячих хореографічних колективів. Основні психофізіологічні характеристики дітей та підлітків різних вікових груп. Формування кістково-м'язової системи та основних рухових здібностей дитини. Медичні, соціально-психологічні аспекти відбору дітей для занять хореографією. Учбово-педагогічний процес в дитячому хореографічному колективі. Особливості роботи з дорослим хореографічним колективом. Особливості роботи з професійним хореографічним колективом. Завдання та сфери діяльності керівника. Організація концертної діяльності. Творча імпровізація, як засіб розвитку фантазії та творчого осмислення дійсності. Хореографічна обдарованість та її проявлення в дитячому віці. Професійна орієнтація дітей та підлітків. Вольові якості дітей та їх значення в хореографії. Цілі і задачі навчально-виховного процесу в дитячому хореографічному колективі. Методика проведення хореографічних занять з дітьми різного віку. Принципи формування репертуару творчого хореографічного колективу. Різновіковий підхід. Виховне значення репертуару дитячого хореографічного колективу.

Мистецтво балетмейстера

Сфери творчої діяльності балетмейстера. Філософське розуміння танцю. Еволюція балетмейстерської творчості. Творчі концепції балетмейстерів минулого та значення їх діяльності у розвитку хореографічного мистецтва. П'ять взаємопов'язаних етапів в процесі роботи балетмейстера над створенням хореографічного твору. Ідея, тема, сюжет та їх втілення в хореографічному творі. Основні закони драматургії хореографічного твору. Архітектоніка хореографічного твору. Програма - основа створення майбутньої хореографічної постановки. Робота над складанням музично-композиційного плану. Музика в хореографічному творі. Змістовний зв'язок танцю з метроритмічною структурою та формою музичного твору. Злиття сенсорних образів в хореографічному творі. Хореографічний текст. Розвиток рухів танцю. Два шляхи розвитку руху. Танцювальні рухи, пози, жести, пантоміма, міміка. Розвиток природних рухів. Руйнівна сила обманних рухів та жестів. Поетична образність хореографічного твору. Малюнок танцю - компонент композиції. Графіка хореографічних фігур в загальних та суттєвих рисах. Психологічний характер малюнків. Класичні норми побудови сюжету хореографічного твору та їх трансформація.

Історія хореографічного мистецтва

Витоки модерної хореографії. Пошуки та відкриття Ю.Н. Григоровича. Хореографічне мистецтво Античної доби. Оригінальність творчості балетмейстера О.Горського. Доля танцю в Середньовіччі та хореографічне мистецтво в добу Відродження. Народження симфонічного балету. Творчий шлях на українській сцені балетмейстерів В.Вронського та Г.Березової. Принципи творчої діяльності представників німецької школи модерн танцю. Розвиток балетного мистецтва в XVII ст. Жан Жорж Новер – реформатор хореографічного мистецтва. Передісторія виникнення українського балетного театру. Значення кріпацьких театрів в розвитку професійного балетного театру. Хореографічне мистецтво в добу Просвітництва та балетмейстери епохи Джон уївер, Гаспаро Анджоліні. Творчий шлях балетмейстера Моріса Бежара. Виникнення романтичного

балету в Росії. Втілення українських літературних образів на балетних сценах України. С.П.Дягілев і організація балетних гастролей «Російські сезони». Артистична індивідуальність Майї Плисецької, Галини Уланової та Катерини Максимової. Доберваль – творець нової балетної комедії. Два крила романтизму. Теми, образи. Реформаторська діяльність балетмейстера М.Фокіна. Балетмейстери та виконавці, втілювачі романтичних ідей Марія Тальоні, Жуль Перро, Фані Ельслер. Народні витoki російського балету. Мистецтво скоморохів та народний театр. Початок балетної освіти в Петербурзі та Москві. Німецька танцівниця і хореограф Піна Бауш. Життя і творчість. Маріус Петіпа та балетний театр другої половини XIX ст.. Моріс Бежар – творець синтетичних вистав.

Теорія та методика сучасного танцю

Проаналізувати специфіку танцювальної мови в сучасній хореографії. Розкрити основи техніки виконання джаз-танцю. Як у вашому розумінні, імпровізація впливає на сучасну хореографію. Розказати, які ви знаєте техніки виконання танцю джаз-модерн. Розкрити поняття техніки «flying low». Визначити завдання та місце сучасного танцю на світовій хореографічній арені. Проаналізувати основи координації в сучасній хореографії в джаз-танці. Обґрунтувати поняття «контактна імпровізація». Аргументувати поняття академізму в сучасній хореографії. Назвати ведучих хореографів-балетмейстерів у стилі модерн та розказати про їх творчий шлях. Визначити роль побутової пластики у сучасній хореографії. Розказати про історію виникнення джаз-танцю. Аргументувати поняття постмодерну, та розказати його історію виникнення. Розказати історію виникнення та становлення танцю модерн. Сформулювати поняття «основи ізоляції» в хореографії. Сформулювати термінологію сучасної хореографії. Обґрунтувати поняття «Рух у просторі»/ Проаналізувати значення екзерсису з джаз-танцю. Визначити особливості його виконання. Визначити та розказати про види сучасної хореографії. Розказати про особливості виконання рухів в партері та як вони впливають на тіло танцівника.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

1) Складання комбінації класичного танцю біля опори чи на середині зали

Мета: Виявити знання термінології та методики виконання рухів класичного танцю, практичні навички методично вірного складання та виконання комбінацій екзерсису, музичність та творчі здібності.

Абітурієнт складає комбінацію на 32 музичних такти рівня складності випускника бакалаврату на основі запропонованих у завданні рухів:

Battement fondu біля станка у ракурсах з поворотами і закінченням у позі. Комбінація temps lié з port de bras, pirouette і закінченням у великих позах. Demi et grand plie на середині зали (використати IV-VI форми port de bras) з закінченням комбінацію у позі. Adagio біля станка з поворотами та обертами на 90*, 180*, 270*, 360*. Закінчення комбінації у великій позі. Battement tendu et battement tendu jete в повороті на середині зали. Комбінація великих стрибків по діагоналі і по колу. Battement fondu et rond de jamb

en l'air біля станка. Battement tendu et battement tendu jete біля станка з використанням tours, pas de bourrée в повороті у 2-х напрямках. Комбінація великих стрибків. Комбінація port de bras (всі форми). Battement tendu et battement tendu jete en tournant на середині зали з використанням tours, pas de bourrée в повороті у 2-х напрямках. Rond de jambe par terre et grand rond de jambe jete, demi et grand rond de jambe en l'air в різних напрямках біля станка. Велике adagio на середині зали з різноманітними підходами та використанням великих стрибків. Rond de jambe par terre en tournant на середині зали з використанням demi et grand rond de jambe en l'air в різних напрямках, розтяжки із закінченням у позі. Комбінація rond de jamb en l'air біля станка. Комбінація різновидів battement tendu з поворотом fouette біля станка. Battement fondu на середині зали з використанням pas de bourree: en tournant; dessus- dessous; ballote. Комбінація battement frappé біля станка з використанням вправ віртуозної техніки(повертів та поворотів) у ракурсах. Створити комбінацію різноманітних форм Temps lie (не менше 5-ти). Комбінація battement tendu jete біля станка(pas de bourree, flic-flac en tournant). Створити комбінацію grand sissonne ouverte з просуванням у пози: attitude croisse, effacee; I arabesque; effacee вперед. Створити комбінацію маленького adagio з використанням temps lie. Створити комбінацію великих стрибків по діагоналі і по колу з використанням віртуозної техніки. Battement fondu біля станка у ракурсах з поворотами і закінченням у позі. Demi et grand plie закінчити комбінацію у позі (Використати IV-VI форми port de bras). Adagio біля станка з поворотами та обертами на 90*,180*, 270*, 360*.Закінчення комбінації у великій позі. Rond de jambe par terre в повороті на середині зали. Створити комбінацію grand sissonne ouverte з просуванням у пози: attitude croisse, effacee. I arabesque; effacee вперед. Battement fondu на середині зали з використанням pas de bourree: en tournant; dessus- dessous; ballote. Rond de jambe par terre en tournant на середині зали з використанням demi et grand rond de jambe en l'air в різних напрямках, розтяжки із акінченням у позі.

2) Складання танцювальної комбінації сучасного танцю

Мета: Виявити знання термінології та методики виконання рухів сучасного танцю, практичні навички методично вірного складання та виконання комбінацій, танцювальність, артистизм, музичність та творчі здібності.

Абітурієнт складає комбінацію на 32 музичних такти рівня складності випускника бакалаврату на основі запропонованого у завданні стилю чи напрямку сучасної хореографії: модерн-джаз, контемпорарі та джаз-танець:

У комбінації будуть задіяні такі елементи:

- принципи ізоляції, кординації, поліцентрії та поліритмії;
- віртуозної техніки ;
- елементи партерної техніки flying low;
- танцювальні комбінації з використанням рівнів
- елементи кроссів;
- стрибки.

3) Імпровізація на задану тему

Мета: виявити творчі здібності, фантазію, образність, артистизм, музичність, наявний лексичний запас, вміння правильно добирати його відповідно до заданих вимог.

Абітурієнту пропонується створити танцювальну імпровізацію з розкриттям хореографічного образу на задану музичну композицію та певні обставини.

4) Виконання сольного етюду, підготовленого заздалегідь самостійно.

Мета: оцінити: музичність, технічність, сценічну виразність, артистизм та індивідуальну майстерність абітурієнтів, їх уміння створювати хореографічний образ.

Абітурієнту пропонується виконати танцювальний етюд (самостійно підготовлений, 1-1,5 хвилини) на вільну тему у вільному стилі з демонстрацією технічних та віртуозних рухів.

Абітурієнт повинен визначити ідею та тему етюду, його жанр, стиль, визначити архітектуру.

При оцінюванні враховується:

- уміння створити і яскраво демонструвати рухи, пози, жести;
- музичність, метроритмічна узгодженість рухів і музичного супроводу;
- значення драматургічної побудови твору;
- складність хореографічної лексики;
- емоційність виконання;
- розкриття хореографічного образу;
- розкриття ідеї постановки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Відповідно до встановлених критеріїв виводиться загальний бал за теоретичну та практичну частину вступного випробування. Оцінка за фахове випробування вважається незадовільною, якщо абітурієнт отримав сумарну кількість балів менше 60.

1. Перевірка рівня теоретичної підготовки абітурієнтів

Кількість балів	Вимоги до оцінювання
50	Абітурієнт уміє виразно висловлювати власні думки, здатен до аналізу, викладення матеріалу є логічним, змістовним, наявні приклади.
40	Абітурієнт уміє виразно висловлювати власні думки, здатен до аналізу, викладення матеріалу є логічним, змістовним.
30	Абітурієнт уміє виразно висловлювати власні думки, викладення матеріалу є логічним, змістовним.
20	Абітурієнт уміє висловлювати власні думки, викладення матеріалу є логічним, змістовним. Відповіді з окремих питань містять вагомні помилки.
10	Абітурієнт уміє висловлювати власні думки, знання мають загальний характер не підкріплений прикладами. Пояснення відбувається на побутовому рівні. Деякі практичні навички роботи не сформовані.

2. Перевірка рівня практичної підготовки абітурієнтів

Кількість балів	Вимоги до оцінювання
50	Абітурієнт уміє виразно відтворювати танцювальні комбінації та фрагменти з танцювальних постановок із елементами класичного та сучасного танцю, вміє самостійно відтворювати і виконувати різні хореографічні композиції, творчо використовує набуті танцювальні навички, вміння та власні здібності, демонструє високий рівень постановки власного хореографічного номеру, технічну складність та віртуозність виконання.
40	Абітурієнт уміє виразно відтворювати танцювальні комбінації та фрагменти з танцювальних постановок із елементами класичного та сучасного танцю, вміє самостійно відтворювати і виконувати різні хореографічні композиції, творчо використовує набуті танцювальні навички, вміння та власні здібності, демонструє належний рівень постановки власного хореографічного номеру, технічну складність та віртуозність виконання.
30	Абітурієнт уміє відтворювати танцювальні комбінації та фрагменти з танцювальних постановок із елементами класичного та сучасного танцю, вміє самостійно відтворювати і виконувати різні хореографічні композиції, демонструє достатній рівень постановки власного хореографічного номеру.
20	Абітурієнт уміє відтворювати нескладні танцювальні комбінації та фрагменти з танцювальних постановок із елементами класичного та сучасного танцю, вміє відтворювати і виконувати різні хореографічні композиції, може демонструвати постановку власного хореографічного номеру.
10	Абітурієнт уміє відтворювати елементарні танцювальні комбінації та фрагменти з танцювальних постановок із елементами класичного та сучасного танцю, вміє відтворювати і виконувати окремі хореографічні композиції, може демонструвати нескладну постановку власного хореографічного номеру.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ:

1. Костровицкая В., Писарев П. Школа классического танца. М – Л.: Искусство, 1968.
2. Базарова Н., Мей В. Азбука классического танца. – М.–Л.: Искусство, 1983.
3. Балет: Энциклопедия/ под ред. Ю.Н. Григоровича. – М.: Советская энциклопедия, 1981.
4. Тарасов Н.И. Классический танец. – М.: Искусство, 1981.
5. Рева Я.Г. Структура уроку класичного танцю та його основні поняття. Методичні рекомендації для студентів хореографів. – Полтава: ПДПУ, 2003.
6. Рева Я.Г. Група battements та її різновиди. Методичні рекомендації для студентів хореографів. – Полтава: ПДПУ, 2003.
7. Словник хореографічної термінології /Укл. Я.Г. Рева – Полтава: ПДПУ, 2003.
8. Березова Г.О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. – К.: Музична Україна, 1990.

9. Ваганова А.Я. Основы классического танца. – Л.–М.: Искусство, 1963.
10. Бондаренко Л.А. Методика хореографической работы в школе и внешкольных заведениях. – К.: Музична Україна 1985.
11. Головкина Г. Уроки классического танца в старших классах. – М.: Искусство, 1989.
12. Базарова Н. Классический танец. – Л.: Искусство, 1975.
13. Костровицкая В. Сто уроков классического танца. – Л.: Искусство, 1981.
14. Рева Я.Г. Система запису комбінацій класичного танцю. Методичні рекомендації для студентів хореографів. – Полтава: ПДПУ, 2003.
15. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. – К., 2005.
16. Ярмолович Л. Принципы музыкального оформления урока классического танца/ под ред. В.Н. Богдановича, А.Н. Березовского. – Л.: Музыка, 1968.
17. Василенко К.Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. - 3-тє вид. – К.: Мистецтво, 1996.-496 с.
18. Василенко К.Ю. Український танець: Підручник. – Київ: ІПК ПК, 1997.-282 с.
19. Васильева Е. Танец. – М.: Искусство, 1968
20. Голдрич О.С. Танцюємо разом: Танці з репертуару народних ансамблів м. Львова. – Львів, Сполом, 2006. – 288с.
21. Гребенщиков С.М. Сценические белорусские танцы. – Минск.: Наука и техника, 1974
22. Гуменюк А.І. Українські народні танці. – К.: Наукова думка, 1996
23. Гусев Г.П. Методика преподавания народного танца. Упражнения у станка. – М.: Владос, 2003
24. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Частина І. – К.: Мистецтво, 1975
25. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Частина ІІ. – К.: Мистецтво, 1976
26. Зацепина К. и др. Народно-сценический танец. часть І. – М.: Искусство, 1976
27. Основи викладання українського народно-сценічного танцю/ С.Л.Зубатов, – Навч.посібник. –Київ:ІПК ПК, 1995.-133 с.
28. Програма курсу «Народно-сценічний танець та методика його викладання». – Х.: ХДАК, 1999
29. Программа курса «Теория и методика преподавания народного танца». – СП., 1996
30. Программа по народно-характерному танцу. – Л.: ЛДХС, 1996
31. Тарасова Н.Б. Теория и методика преподавания народно-сценического танца. Учебное пособие. – Санкт-Петербург, 1996
32. Тематическая программа. Дружба народов. – М.: Министерство культуры СРСР , 1996
33. Ткаченко Т. Народные танцы. – М.: Искусство, 1977
34. Ткаченко Т. Народный танец. – М.: Искусство, 1968
35. Українські народні танці. Упорядкування та загальна редакція А.І.Гуменюка. Надрукована за постановою вченої ради Інституту мистецтва, фольклору та етнології АН УРСР –Київ 1962.- 360 с.
36. Устинова Т. Русские народные танцы. – М.: Искусство, 1960
37. Шевлюга С., Горяннова О. Самоучитель испанских и цыганских танцев. Фламенко. – Ростов-на-Дону.: Феникс, 2005
38. Венский вальс: техника исполнения: [сост. Имперское общество любителей танцев]. – СПб.: Рус. танц. союз, 1993. – 14 с.

39. Гай Говард. Техника европейских танцев / Гай Говард. – М.: Артис, 2003. – 256 с.
40. Говард Х. Всё о технике стандартных танцев / Х. Говард. – М.: ВРМАВТ, 1989. – 77 с.
41. Лэрд У. Техника исполнения латиноамериканских танцев. Дополнение / У. Лэрд. – Лондон, 1998. – 64 с.
42. Лэрд У. Техника исполнения латиноамериканских танцев. Ч. 1 / У. Лэрд. – Лондон, 1998.
43. Лэрд У. Техника исполнения латиноамериканских танцев. Ч. 2 / У. Лэрд. – Лондон, 1998.
44. Мищенко В.А. Спортивные бальные танцы для начинающих / Мищенко В.А., Тимошенко О.А. – Харьков: Синтекс, 2007. – 192 с.
45. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. – СПб., 1993. – Ч. 1: Квикстэп. – 52 с.
46. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. – СПб., 1993. – Ч. 2: Медленный вальс. – 31 с.
47. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. – СПб., 1993. – Ч. 3: Фокстрот. – 30 с.
48. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. – СПб., 1993. – Ч. 4: Танго. – 25 с.
41. Осадців Т.П. Спортивні танці: навч. посіб. / Т.П. Осадців. – Л.: ЗУКЦ, 2001. – 340 с.
49. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Джайв / [сост. ISTD]. – Лондон: Имперское общество учителей танца, 2002. – 108 с.
50. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Румба / [сост. ISTD]. – Лондон: Имперское общество учителей танца, 1998. – 124 с.
51. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Самба / [сост. ISTD]. – Лондон: Имперское общество учителей танца, 2002. – 148 с.
52. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / [сост. ISTD]. – Лондон: Имперское общество учителей танца, 1991.
53. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / [сост. ISTD]. – Лондон: Имперское общество учителей танца, 1991.
54. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ча-ча-ча / [сост. ISTD]. – Лондон: Имперское общество учителей танца, 1999. – 128 с.
55. Уолтер Лэрд. Техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / Уолтер Лэрд; пер. с англ. А. Белгородского. – М.: Артис, 2003. – 180 с.
56. Уолтер Лэрд. Техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / Уолтер Лэрд; пер. с англ. А. Белгородского. – М.: Артис, 2003. – 244 с.
55. Армашевская К.Н., Вайнонен Н.В. Балетмейстер Вайнонен. – М.: Искусство, 1971.
56. Бухвостова Л.В. Щекотихина А.С. Композиция и постановка танца. – Орел, 2001.
57. Голдрич О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. – Львів: Край, 2003.
58. Гуменюк А.І. Народне хореографічне мистецтво України. – К., 1963.
59. Гуменюк А.І. Українські народні танці. – К., 1969.
60. Добровольская Г.Н. Танец. Пантомима, Балет. – Л., 1975.
61. Жданов Л.Т. Мгновения. Касьян Голейзовский. Фотоальбом. – М.: Планета, 1973.
62. Захаров Р.В. Искусство балетмейстера. – М., 1954.
63. Захаров Р.В. Сочинение танца. – М.: Искусство, 1983.
64. Захаров Р.В. Слово о танце. – М., 1977.

65. Захаров Р.В. Записки балетмейстера. -М.: Искусство, 1976.
66. Колногузенко Б.Н. Основы руководства и постановочной работы в само деятельном ансамбле народного танца.- Х.: Диарт,1990.
67. Колногузенко Б.Н. Сюжетный танец. От замысла к воплощению. - Х.: Диарт, 1990. – 22 с.
68. Колногузенко Б.Н. Сольный танец : методическая разработка по курсу «Искусство балетмейстера». – Х.: ХГАК,2006. – 27 с.
69. Колногузенко Б.М. Хореографічна сюїта : методичні матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера». – Х.: ХДАК,2007. – 106 с.
70. Красовская В.М. Русский балетный театр начала XX века.Т. I. Хореографы. - Лопухов Ф.В. Хореографические откровения. – М., 1972.
71. Лиєпа М.Э. Вчера и сегодня в балете. – М.: Молодая гвардия, 1986.
72. Мистецтво балетмейстера: навчально-методичні матеріали з курсу/ Укладач Б.М.Колногузенко.-Х.:ХДАК, 2007.
73. Михаил Фокин. Фотоаьбом. – СПб.: Мариинский театр, 1997.
74. Новерр Ж.Ж. Письма о танце и балетах. – Л.; М., 1965.
75. Фокин М.М. Умирующий лебедь. – Л., 1961.
76. Фокин М.М. Против течения. – Л.: Искусство, 1981.
77. Бондаренко Л.А. Ритміка і танець у 1-4 класах загальноосвітньої школи. – К.: «Музична Україна», 1989. – 232с.
78. Быкова М. С. Учебно-воспитательная работа в детских самодеятельных хореографических коллективах. Учебно-методическое пособие. – М.: «Искусство», 1982. – 244с.
79. Тараканова А.П. Система хореографічного виховання у школах і позашкільних закладах: Навчальний методичний посібник. – К.: ІЗМН, 1996. – 284с.
80. Уральская В.И. Рождение танца. – М.: «Советская Россия», 1982. – 144с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бальные танцы / [сост. А.Н. Беликова]. – М.: Сов. Россия, 1982. – 112 с.
2. Бальные танцы / [сост. А.Н. Беликова]. – М.: Сов. Россия, 1983. – 120 с.
3. Бальные танцы / [сост. А.Н. Беликова]. – М.: Сов. Россия, 1984. – 120 с.
4. Бальные танцы / [сост. А.Н. Беликова]. – М.: Сов. Россия, 1985. – 112 с.
5. Гі Дені. Всі танці / Гі Дені, Люк Дассвіль. – К.: Муз. Укр., 1983. – 342 с.
6. Згурський Л. Методика викладання бальних танців у школі / Л. Згурський. – К.: Муз. Укр., 1978. – 184 с.
7. Современный бальный танец: пособие [для студ. ин-тов культ., руков. кол-вов бальн. танца] / [под ред. В.М. Стриганова, В.И. Уральской]. – М.: Просвещение, 1978. – 431 с.

РЕСУРСИ

- <http://www.bydsf.com>
- <http://www.dance.in.ua>
- <http://www.dance.sebastopol.ua>
- <http://www.danceinfo.com.ua>
- <http://www.dancelife.ru>
- <http://www.danceplaza.com>

- <http://www.dancesport.ru>
- <http://www.dancesportinfo.net>
- <http://www.dancestory.narod.ru/>
- <http://www.danceworld.com.ua>
- <http://www.ftsr.ru>
- <http://www.idsf.net>
- <http://www.indiandancesport.org>
- <http://www.interdanceunion.com>
- <http://www.istd.org>
- <http://www.kurazgdance.narod.ru>
- <http://www.ovacia.org.ua>
- <http://www.quickstep.narod.ru/books/>
- <http://www.rubstein.dancesport.ru>
- <http://www.russianmaster.ru/>
- <http://www.sgostu.com.ua>
- <http://www.siluet-dance.com.ua>
- <http://www.spaeker.de>
- <http://www.taniec.pl/>
- <http://www.tanzturniere.com>
- <http://www.tuttidance.vostok.net>
- <http://www.udb.com.ua>
- <http://www.udsa.com.ua>